

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

Факультет будівництва та архітектури
кафедра соціальної сфери та культурної спадщини

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП “Туризм і рекреація”

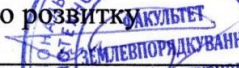
Оксана БЕРЕЗІВСЬКА

(ім'я та прізвище, підпис)

25 серпня 2025 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. декана факультету землевпорядкування
та інфраструктурного розвитку

Павло КОЛОДІЙ

(ім'я та прізвище, підпис)

28 серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

ВКЗ 4 УКРАЇНОЗНАВСТВО

(код і назва освітнього компонента)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

галузь знань 24 Сфера обслуговування
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 242 Туризм і рекреація
(код і назва спеціальності)

освітня програма “Туризм і рекреація”

вид освітнього компонента за вибором
(обов'язковий / за вибором)

Робоча програма Українознавство
(назва освітнього компонента)

Укладач: Ангела КУЗА, к. філол. н., доцент кафедри соціальної сфери та культурної спадщини
(вказати укладачів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної сфери та культурної спадщини
(назва кафедри)

Протокол №1 від 26 серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____ Ігор БАРАН
(підпис) (ім'я та прізвище)

Погоджено навчально-методичною комісією спеціальності Туризм і рекреація
(назва спеціальності)

Протокол № 1 від 27 серпня 2025 року

Голова НМКС _____ Оксана КРУПА
(ім'я та прізвище)

Схвалено рішенням навчально-методичної ради факультету землевпорядкування та інфраструктурного розвитку
(назва факультету)

Протокол №1 від 28 серпня 2025 року

Голова НМРФ _____ Павло КОЛОДІЙ
(підпис) (ім'я та прізвище)

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	4	4
Кількість кредитів/годин	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи	48	10
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	16	4
• практичні заняття, год.	32	6
• лабораторні заняття, год.	-	-
• семінарські заняття, год.	-	-
Усього годин самостійної роботи	42	80
Форма контролю	залік	залік

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу здобувача у відсотковому вимірі:

для денної форми здобуття освіти – 53,3%

для заочної форми здобуття освіти – 11,1%

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою освітнього компонента «Українознавство» є вдосконалення гуманітарної підготовки здобувачів вищої освіти та виховання гідного громадянина-патріота України на основі формування цілісного об'єктивного уявлення про основні ментально-філософські, історико-політологічні та суспільно-економічні факти, процеси, явища української історії; суть історичного процесу, роль історичних персоналій у його творенні; шляхи та етапи розвитку історичних процесів на українських землях.

Основними завданнями освітнього компонента «Українознавство» є:

1. виявляти розуміння людської сутності, понять життя і смерті, добра і зла, прекрасного і потворного; досвід поколінь та історичні (соціальні, політичні, морально-етичні, естетичні) уроки розвитку української людини, родини, етносу, нації, природи, мови, держави, культури;
2. сприяти розкриттю причин, тенденцій, наслідків історичного розвитку, а також здатності до аналізу й синтезу почуттів, знань, досвіду, волі;
3. формувати в студентів громадянські якості та ідеали;
4. готувати покоління до самостійного життєвого вибору, шляху та перспектив майбутнього, пізнання й самопізнання, творення й самотворення особистості, схильної й спроможної бути в гармонії з іншими людьми, з довкіллям, із власним «Я» (внутрішнім світом) і поєднувати особисті інтереси з громадянськими, національно-державними та загальнолюдськими, сприяти виробленню високих суспільних, державних, гуманістичних, духовно-культурних ідеалів, морально-етичних та естетичних критеріїв і принципів життєдіяльності людей;
5. засвоювати уроки розвитку української етнонації, держави, природи, мови, культури, долі, ментальності; бачити причини успіхів і невдач, розквіту і занепаду, слави і ганьби; наслідки міжнародної взаємодії та перспективи;
6. робити висновки з історичних уроків, співвідносні з проблемами життя народу і своїм власним життям;
7. на основі аналізу уроків минулого та сучасного робити власний

життєвий вибір, зміст і форми життєдіяльності, критерії та ідеали поведінки;

8. бути готовими до здійснення історичної місії – України (українства) і власної особистісної, на основі переконання: міра розвитку, поступу, могутності нації, держави, людства – мудра й добра, сповнена гідності й честі, високоморальна людина.

Пререквізити: Українська мова за професійним спрямуванням, Історія України.

Постреквізити: Сервісологія, Поведінка споживача.

Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Туризм і рекреація» вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	К02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухомої активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові (спеціальні) компетентності	К19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів. К24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.
Програмні результати навчання	ПР11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами) на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності. ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

3. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
Тема 1. Українознавство як наука і навчальна дисципліна	11	2	4			5	11	0,5	0,5			10
Тема 2. Становлення та основні етапи розвитку українознавства	11	2	4			5	11	0,5	1			9,5
Тема 3. Україна як цілісність: територіальний та етнічнонаціональний виміри	11	2	4			5	11	0,5	0,5			10
Тема 4. Походження українського народу. Національна ідея.	12	2	4			6	12	0,5	1			10,5
Тема 5. Процес українського культуротворення та культурозбереження	11	2	4			5	11	0,5	0,5			10
Тема 6. Державотворчий та націєтворчі процеси в Україні	11	2	4			5	11	0,5	1			9,5
Тема 7. Державотворчий і націєтворчий процеси.	11	2	4			5	11	0,5	0,5			10
Тема 8. Українство у світі. Українська перспектива	12	2	4			6	12	0,5	1			10,5
Усього годин	90	16	32			42	90	4	6			80

4. ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Українознавство як наука і навчальна дисципліна Українознавства як наука та навчальна дисципліна: Історико-теоретичні, методологічні основи українознавства. Етапи розвитку українознавства. Уроки Специфічні особливості і принципи.	2	0,5
2	Тема 2. Становлення та основні етапи розвитку українознавства Етапи розвитку українознавства Від крас-, країно-, народо суспільствознавства до українознавства. Історичний генезис україно-, народознавства	2	0,5
3	Тема 3. Україна як цілісність: територіальний та етнонаціональний виміри Коцентри українознавства Україна – етнос Україна – природа, екологія. Україна – мова. Україна – нація і держава. Генеза української державності.	2	0,5
4	Тема 4. Походження українського народу. Національна ідея. Україна – нація і держава. Національна ідея, нація, націоналізм.	2	0,5
5	Тема 5. Процес українського культуротворення та культурозбереження Україна – культура. Україна – художня словесність. Україна – релігія, філософія, мистецтво.	2	0,5
6	Тема 6. Державотворчий та націєтворчі процеси в Україні Незалежна Українська держава, як територіальна та етнонаціональна цілісність. Україна у міжнародних відносинах	2	0,5
7	Тема 7. Державотворчий і націєтворчий процеси. Незалежна Українська держава. Державотворчий і націєтворчий процеси. Україна – ментальність, доля	2	0,5
8	Тема 8. Українство у світі. Українська перспектива Незалежна Українська держава. Українська діаспора в світі у взаємовідносинах з українською державою. Українська перспектива. Україна, світове українство – історична місія	2	0,5
Усього годин		16	4

5. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Українознавство як наука і навчальна дисципліна Українознавства як наука та навчальна дисципліна: Історико-теоретичні, методологічні основи українознавства. Етапи розвитку українознавства. Уроки Специфічні особливості і принципи.	4	0,5
2	Тема 2. Становлення та основні етапи розвитку українознавства Етапи розвитку українознавства Від крас-, країно-, народо суспільствознавства до українознавства. Історичний генезис україно-, народознавства	4	1
3	Тема 3. Україна як цілісність: територіальний та етнонаціональний виміри Коцентри українознавства Україна – етнос Україна – природа, екологія. Україна – мова. Україна – нація і держава. Генеза української державності.	4	0,5
4	Тема 4. Походження українського народу. Національна ідея. Україна – нація і держава. Національна ідея, нація, націоналізм.	4	1
5	Тема 5. Процес українського культуротворення та культурозбереження Україна – культура. Україна – художня словесність. Україна – релігія, філософія, мистецтво.	4	0,5
6	Тема 6. Державотворчий та націєтворчі процеси в Україні Незалежна Українська держава, як територіальна та етнонаціональна цілісність. Україна у міжнародних відносинах	4	1
7	Тема 7. Державотворчий і націєтворчий процеси. Незалежна Українська держава. Державотворчий і націєтворчий процеси. Україна – ментальність, доля	4	0,5

8	Тема 8. Українство у світі. Українська перспектива Незалежна Українська держава. Українська діаспора в світі у взаємовідносинах з українською державою. Українська перспектива. Україна, світове українство – історична місія	4	1
Усього годин		32	6

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Тема 1. Українознавство як наука і навчальна дисципліна Історико-теоретичні засади формування українознавства як інтегративної галузі знань. Методологічні принципи та специфічні особливості українознавства як навчальної дисципліни. Основні функції українознавства у пізнанні українського суспільства, культури та державності.	1	3
2	Тема 2. Становлення та основні етапи розвитку українознавства Історичні передумови становлення українознавства в контексті розвитку народознавчих і суспільствознавчих студій. Еволюція українознавства від краєзнавства, країнознавства та народознавства до цілісної наукової системи. Основні етапи розвитку українознавства в українській гуманітарній традиції.	2	3
3	Тема 3. Україна як цілісність: територіальний та етнонаціональний виміри Україна як природно-географічна, етнокультурна та історична цілісність. Мова як визначальний чинник етнонаціональної консолідації українського народу. Генеза української державності в контексті формування нації та держави.	1	3
4	Тема 4. Походження українського народу. Національна ідея. Основні наукові підходи до проблеми походження українського народу. Національна ідея як чинник історичного розвитку української нації. Співвідношення понять нація, національна самосвідомість і націоналізм в українознавчому дискурсі.	2	3
5	Тема 5. Процес українського культуротворення та культурозбереження Історичні засади формування української культури як цілісної системи духовних і матеріальних цінностей. Художня словесність як засіб збереження історичної пам'яті та національної ідентичності. Релігія, філософія та мистецтво в процесах українського культуротворення і культурозбереження.	1	3
6	Тема 6. Державотворчий та націєтворчі процеси в Україні Незалежна Українська держава як форма реалізації політичного самовизначення української нації. Територіальна та етнонаціональна цілісність України в умовах сучасних суспільно-політичних викликів. Україна у системі міжнародних відносин як суб'єкт сучасного світового політичного процесу.	2	3
7	Тема 7. Державотворчий і націєтворчий процеси. Основні тенденції державотворчих процесів у незалежній Україні. Націєтворення як історичний і соціокультурний процес консолідації українського суспільства. Українська ментальність як чинник історичної долі та суспільного розвитку народу.	1	3
8	Тема 8. Українство у світі. Українська перспектива Світове українство як складова глобального українського культурного і національного простору. Українська діаспора у збереженні національної ідентичності та розвитку взаємин з українською державою. Українська перспектива в контексті історичної місії України та світового українства.	2	3
Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів		30	56
Усього годин		42	80

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Словесні методи – лекція

2. Наочні методи - ілюстрація (слайди).

3. Практичні методи: вправи, практичні роботи, реферати.

Лекційні заняття обов'язково супроводжуються мультимедійною презентацією і відбуваються у таких формах: лекція-діалог (лекція-бесіда), лекція-візуалізація, лекція-дискусія, проблемна лекція, лекція із запланованими помилками тощо. Практичні та семінарські заняття відбуваються у таких формах: робота в групах, мозкова атака, презентація, ділова гра, семінар-дискусія і т.д.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, комбіноване, детальний аналіз відповідей здобувачів).

2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (письмові відповіді на питання (контрольна робота, самостійна робота); виконання та оформлення схем, таблиць, діаграм; написання, есе, рефератів; підготовка презентацій; написання та опублікування статей, тез конференцій, доповідей круглих столів, семінарів).

3. Практична перевірка (проведення різних вимірів; здійснення, складання, налагодження, розробка документації; виконання практичної роботи; аналіз виробничої інформації; рішення професійних завдань; ділові ігри; написання, оформлення та захист звітів виробничої практики і т. д.).

4. Стандартизований контроль (тести).

5. Самоконтроль (самооцінка здобувачем якості засвоєного навчального матеріалу з освітнього компонента в цілому, змістовного модуля чи окремої теми на основі передбачених у робочих програмах або методичних рекомендаціях питань для самоконтролю).

6. Самооцінка (передбачає критичне ставлення здобувача до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів).

Види контролю: Поточний контроль та залік.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Таблиця 1 - Загальні критерії поточного оцінювання знань
здобувачів вищої освіти**

% від кількості балів, визначеної робочою програмою ОК на відповідну тему (визначає викладач)	Критерії оцінювання
90-100	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішує усі розрахункові/тестові завдання. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.

74-89	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.
60-73	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
0-59	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Таблиця 2 - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики, підсумкової атестації	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D		
60–63	E	задовільно	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 3 - Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне опитування (тестування) та самостійна робота								Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
12	13	12	13	12	13	12	13	балів

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Українознавство. За редакцією М.Обушного. - Видавництво Київського національного університету ім.Т.Шевченка.- К.2008р.
2. П.П.Кононенко.Українознавство. - К.,2006р.
3. В.С.Крисаченко. Українознавство.Хрестоматія.К.,1996р .- Т.І.
4. В.С.Крисаченко. Українознавство.Хрестоматія.К.,1997р .- Т.ІІ.

Допоміжна

1. Ажнюк Б. Українська мова на тлі деколонізації і глобалізації // Мовознавство. 2001. № 3. С. 6–9.
2. Баган О. Українська культура: звідки і куди // Українські проблеми. 1995. № 2. С. 41–48.
3. Білецький В., Радчук В. Мова і консолідація суспільства в націю // Слово і час. 1998. № 12. С. 81–86.
4. Борисенко В. Традиції і життєдайність етносу на матеріалах святково-обрядової культури українців. К., 2000.
5. Братко-Кутинський О. Феномен України. К., 1996.
6. Воропай О. Звичай нашого народу. К., 1993.
7. Голубенко П. Україна і Росія у світлі культурних взаємин. К., 1993.
8. Державність української мови і мовний досвід світу. Матеріали міжнародної конференції. К., 2000.
9. Донцов Д. Дух нашої давнини. Дрогобич, 1991.
10. Енциклопедія сучасної України. Т. 1–6. К., 2001–2007.
11. Енциклопедія українознавства. За ред. В. Кубійовича. Загальна частина. Перевидання в Україні. Т. 1–3. К., 1995.
12. Енциклопедія українознавства. За ред. В. Кубійовича. Словникова частина. Перевидання в Україні. Т. 1–11. Львів, 1993–2000, 2003.
13. Єфремов С. Історія українського письменства. Видання четверте, з адмінами й додатками. Т. I. Нью-Йорк, 1991.
14. Мала енциклопедія етнологознавства / НАН України. Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького; Ред.кол.: Ю. Римаренко (відп. ред.) та ін. К., 1996.
15. Масенко Л. Мова і політика. К., 1999.
16. Мойсеїв І. Храм української культури (філософія семіосфери). К., 1995.
17. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. К., 1997.
18. Попович М. Нарис історії культури України. К., 1998.
19. Радевич-Винницький Я. Глобалізація і мовно-інформаційний простір в Україні. Дрогобич, 2005.
20. Таланчук О. Українознавство. Усна народна творчість. К., 1998.
21. Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду. К., 2005.

11. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України:

– Наукова бібліотека Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, м. Дубляни, вул. В. Великого, 1.

– Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України, вул. Стефаника, 2; тел. 74-43-72.

– Львівська обласна наукова бібліотека, просп. Шевченка, 13; тел. 74-02-26.

– Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. Відділ, вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41.

– Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки, вул. Мулярська, 2а; тел. 72-05-81.

2. Електронні інформаційні ресурси мережі інтернет:

1. Віртуальне навчальне середовище ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького. URL: <https://moodle.lnup.edu.ua/>

2. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>